

Algemeen	
Onderwerp	Ontwikkelingen Beschermd Wonen en richting voor afname
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Sonja Hartkamp
Eenheid	Sturing
E-mail	s.hartkamp@regiogv.nl
Kenmerk	20.0003870
Datum	11 augustus 2020

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Het voorstel Ontwikkelingen Beschermd Wonen en richting voor afname vaststellen.
Voorstel 2.	Akkoord gaan met de implementatie van de adviezen van het uitvoeringsoverleg in termen van: <ol style="list-style-type: none"> a. Intervisie bijeenkomsten voor consulenten beschermd wonen. b. Inzetten op gezamenlijke kennis en deskundigheidsbevordering. c. Een gestandaardiseerde werkwijze rondom beschermd wonen

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
17-03-20	Uitvoeringsoverleg	Adviseren	<p>Vanwege de recent afgekondigde intelligente lockdown inzake het coronavirus, is dit onderwerp van de agenda gehaald en per email verder opgepakt. De volgende gemeenten hebben vervolgens hun advies uitgebracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gooisemer</i>: behoefte aan meer data & analyse en de Mariastraat apart presenteren. BW-beschikken geen regionale taak van maken, maar wel afspraken maken hoe kennis beter gedeeld wordt en er op een uniformere manier beschikt kan worden. - <i>Hilversum</i>: behoefte aan meer trainingen en afstemmingen tussen consulenten en tussen USD's. Het beschikken lokaal laten plaatsvinden. - <i>Weesp</i>: Goed om de kennis en kunde van gemeenten bij elkaar te brengen en de werkwijze meer gelijk te trekken. Lokaal blijven beschikken. <p><i>HBEL</i> en <i>Wijdmeren</i> hebben nog geen advies uitgebracht (d.d. 29-06-2020).</p>
26-03-20	Directie-overleg	Kennismemen	Niet geagendeerd.
04-08-20	Ambtelijk overleg	Advies	Aantallen aanvragen per gemeente (weer) toevoegen als bijlage en of

			opnemen in het voorstel. <u>Voorstel 1</u> : positief advies op a. en b. <u>Voorstel 2</u> : voorkeur gaat uit naar scenario d., waarbij iedere gemeente zijn/haar eigen mandaat houdt maar middels een afstemmingsoverleg met elkaar en de wachtlijstbeheerder tot de besluiten komt. Ook is er voorkeur voor een afwegingskader waar de voorgestelde selectiecriteria onderdeel vanuit maken. Mogelijk dat dit een jaar op proef kan worden uitgeprobeerd.
11-08-20	Uitvoeringsoverleg	Advies	Het voorstel is besproken. <u>Voorstel 1</u> : kreeg positief advies op a. en b. <u>Voorstel 2</u> : i.p.v. het kiezen voor 1 van de 4 scenario's is het advies gegeven om scenario d. om te vormen naar intervisiebijeenkomsten en daarin ook de voorgestelde standaard toegangscriteria uit te werken. En de intervisiebijeenkomsten in eerste instantie op proef te introduceren, bijvoorbeeld voor de duur van een half jaar. Dit advies is tevens in het voorstel zelf verwerkt.
20-08-20	Directie-overleg	Vaststellen	Akkoord met bovengenoemde voorstellen.
03-09-20	Portefeuillehouders-overleg	Vaststellen	

Toelichting

Beknopte toelichting

De wachtlijst Beschermd Wonen (BW) loopt in hoog tempo op. Stond de teller afgelopen 2 jaar nog op een gemiddelde van 90 mensen, staat deze – sinds de afgelopen 6 maanden - op 120 tot 125 mensen.

Dit is echt problematisch te noemen, daar we de afgelopen jaren én geïnvesteerd hebben in het uitbreiden van het BW-aanbod én de nodige alternatieven voor BW hebben ontwikkeld.

Vanaf 2021 zal er tevens aanzienlijk minder BW budget en capaciteit beschikbaar zijn, vanwege de gewijzigde Wet langdurige zorg (Wlz) die dan ook toegankelijk wordt voor mensen met een psychische stoornis. Verhoudingsgewijs wordt de wachtlijst dan nog langer, daar het aanbod krimpt met minimaal 29% (en naar verwachting van de BW-aanbieders mogelijk zelfs > 50%).

Dit probleem heeft een bestuurlijke urgentie en wethouders vragen de Regio hiermee aan de slag te gaan. Hierop heeft de Regio een aantal maatregelen uitgedacht, waarmee we het tij kunnen keren en het probleem kunnen beheersen.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Voorstel Ontwikkelingen Beschermd Wonen en richting voor afname

Algemeen	
Onderwerp	Ontwikkelingen Beschermd Wonen en richting voor afname
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Sonja Hartkamp
Eenheid	Sturing
E-mail	s.hartkamp@regiogv.nl
Kenmerk	20.0003870
Datum	11 augustus 2020

Voorstel

1. Het voorstel Ontwikkelingen Beschermd Wonen en richting voor afname vaststellen.
2. Akkoord gaan met de implementatie van de adviezen van het uitvoeringsoverleg in termen van:
  - a. Intervisie bijeenkomsten voor consulenten beschermd wonen.
  - b. Inzetten op gezamenlijke kennis en deskundigheidsbevordering.
  - c. Een gestandaardiseerde werkwijze rondom beschermd wonen.

Kernboodschap

De wachtlijst Beschermd Wonen (BW) loopt in hoog tempo op. Stond de teller afgelopen 2 jaar nog op een gemiddelde van 90 mensen, staat deze – sinds de afgelopen 6 maanden - op 120 tot 125 mensen. Dit is echt problematisch te noemen, daar we de afgelopen jaren én geïnvesteerd hebben in het uitbreiden van het BW-aanbod én de nodige alternatieven voor BW hebben ontwikkeld. Vanaf 2021 zal er tevens aanzienlijk minder BW budget en capaciteit beschikbaar zijn, vanwege de gewijzigde Wet langdurige zorg (Wlz) die dan ook toegankelijk wordt voor mensen met een psychische stoornis. Verhoudingsgewijs wordt de wachtlijst dan nog langer, daar het aanbod krimpt met minimaal 29% (en naar verwachting van de BW-aanbieders mogelijk zelfs > 50%). Dit probleem heeft een bestuurlijke urgentie en wethouders vragen de Regio hiermee aan de slag te gaan. Hierop heeft de Regio een aantal maatregelen uitgedacht, waarmee we het tij kunnen keren en het probleem kunnen beheersen.

Aanleiding

De wachtlijst voor het Beschermd Wonen loopt op, de ambulantisering komt moeilijk op gang, landelijke voorspellingen geven weer dat de groei van de doelgroep alleen maar toeneemt en de Wlz zal ons aanbod doen verkleinen.

Er is bestuurlijke prioriteit gegeven aan het keren van het tij en ook in de Regionale Samenwerkings Agenda (RSA) is ambulantisering *het* speerpunt in relatie tot Bescherming & Opvang. Daarom komen we met voorstellen om niet alleen in te zetten op de door- en uitstroom van inwoners, maar ook om de instroom zoveel mogelijk te beperken.

Het aantal inwoners op de wachtlijst Beschermd Wonen is de afgelopen 6 maanden fors toegenomen. Waren dit er in 2018 en 2019 gemiddeld 90, staat de teller (d.d. 7 maart 2020 op 122 en) d.d. 8 juni 2020 inmiddels op 123 wachtenden. In 2020 heeft de Regio 275 plekken beschermd wonen ingekocht (exclusief PGB).

De ambulantisering is de afgelopen jaren als volgt op gang gekomen:

- *24/7 toezicht in de wijk*: er zijn 68 unieke inwoners die gebruikmaken van de 24/7 bereik- en beschikbaarheidsdienst (d.d. 7 maart 2020), d.d. 8 juni 2020 zijn dit er 57;
- *geclusterde woningen*: er zijn in december 2019 13 inwoners 'uitgestroomd' naar het Lucent-terrein in Hilversum en 1 inwoner van de wachtlijst;
- *huisvestingsverordening*: 6 inwoners zijn in 2019 bemiddeld naar een reguliere huurwoning via Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen op basis van de nieuwe urgentieregeling die 1 juli 2019 van kracht werd. In 2020 zijn er (t/m d.d. 8 juni) nog eens 3 inwoners zelfstandig gaan wonen op basis van deze regeling.

Ondanks de bovenstaande resultaten, is de vraag naar BW niet afgenomen.

Enerzijds is dit het effect van de ingezette ambulantisering in de Geestelijke Gezondheidszorg (GGz) en het afbouwen van klinische GGz bedden, anderzijds vinden er meer bovenregionale verwijzingen/toewijzingen plaats richting de regio daar waar het om jongeren gaat. Ondanks deze

verschuivingen van financieringsstromen en of tussen gemeenten, verklaart dit slechts een deel van de extreme stijging van het aantal wachtenden.

De afgelopen jaren hebben we het BW aanbod uitgebreid met 20 plekken, waaronder 7 verslavingsplekken ingaande 2019. Op dit moment hebben we 275 plekken (exclusief PGB). Er gaat ruim 15 miljoen euro om in de voorziening BW (inclusief PGB). Dit vraagt enerzijds uit financieel oogpunt om een zorgvuldige afweging, anderzijds is zorgvuldigheid ook zeker nodig in het belang van de direct betrokken inwoners. Met het afgeven van een BW beschikking bepaal je tenslotte dat een inwoner een 24 uren setting nodig heeft en (tijdelijk) zal moeten verhuizen naar een zorginstelling.

Om de benodigde expertise op peil te brengen bij de toegang, is deskundigheidsbevordering, kennis van de sociale kaart en kennis van de alternatieven voor BW nodig. Om de expertise vervolgens op peil te houden zal er tevens sprake moeten zijn van een zeker(e) volume c.q. caseload om de opgedane kennis in de praktijk te kunnen brengen en te kunnen waarborgen.

Bij navraag onder enkele centrumgemeenten (Utrecht, Almere en Amersfoort) blijkt dat zij de toegang tot het BW volledig gecentraliseerd hebben. Amersfoort heeft tijdelijk dezelfde werkwijze gehanteerd als de regio Gooi & Vechtstreek (te weten decentraal/lokaal), maar zijn daar uiteindelijk toch weer op terug gekomen omdat ze financieel uit control raakten en inwoners een te grote afhankelijkheid ervaarden ten aanzien van de lokale beoordelingen. Utrecht en Almere hebben de centrale toegang uit historische overwegingen behouden en zijn van mening dat er een bepaald volume nodig is om expertise op te kunnen doen en te kunnen blijven onderhouden, ook wanneer straks de doordecentralisatie middels het objectieve verdeelmodel (vermoedelijk ingaande 2022) van het beschermd wonen verder vorm gaat krijgen. Ook andere centrumgemeenten zouden de centrale toegang als taak, verantwoordelijkheid en bevoegdheid hebben (gehouden).

Gemeenten hebben de toegang tot BW lokaal belegd en de (financiële) middelen, beleidstaken, inkoop & contractbeheer en het wachtlijstbeheer regionaal. Deze scheiding maakt het sturen op de uitgaven enigszins ingewikkeld en daardoor kwetsbaar.

Tot slot: 16 maart 2020 is de rapportage "Wachtlijsten beschermd wonen" door KPMG opgeleverd, waarin onderzoek is gedaan naar de wachttijden en wachtlijsten, naar de knelpunten en oplossingsrichtingen. Uiteraard gaat dit niet alleen over het beperken van de instroom en daar waar het daar wel over gaat, wordt o.a. het aanscherpen van toegangscriteria als oplossingsrichting genoemd.

Doel

1. De ambulantisering versterken.
2. De groei van de wachtlijst beperken.
3. De instroom van het beschermd wonen beperken.

Argumenten

Het aantal inwoners op de wachtlijst BW blijft stijgen.

De ambulantisering is de afgelopen jaren maar mondjesmaat op gang gekomen. Mensen stromen wel uit, maar de instroom neemt nog steeds toe.

De afgelopen jaren is het BW aanbod uitgebreid met twintig plekken en zijn er ambulante alternatieven ontwikkeld en in gebruik genomen.

De expertise is onvoldoende geborgd (= eerder vastgesteld in het Versnellingsplan Ambulantisering); om de expertise op peil te brengen bij de Wmo consulenten, is deskundigheidsbevordering, kennis van de sociale kaart en kennis van de alternatieven voor Beschermd Wonen nodig.

Om de expertise op peil te houden zal er tevens sprake van een zeker volume c.q. caseload om de opgedane kennis in de praktijk te kunnen uitvoeren en bestendigen.

De toegang is lokaal belegd en de overige taken en de financiële middelen zijn regionaal belegd, dit maakt het sturen op uitgaven ingewikkeld en kwetsbaar. En op de BW PGB uitgaven is zelfs nauwelijks zicht. De regio Gooi & Vechtstreek kijkt hierin af van andere regio's.

Het aanscherpen (en standaardiseren) van toegangscriteria: Bij de beoordeling voor een voorziening als het Beschermd Wonen lopen er soms meerdere vraagstukken door elkaar heen; gaat het hier vooral om een woonvraagstuk of vooral om een grote zorgvraag of vooral om het niet kunnen beheren van de eigen voordeur et cetera? Kortom, waar ligt het (doorslaggevende) accent in het beoordelingsproces? En dan komt de Wet langdurige zorg er ook nog aan; ingaande 1-1-2021 ook

toegankelijk voor deze doelgroep. Bij de beoordeling zal er nu dus ook nadrukkelijk stilgestaan moeten worden bij het ontwikkelperspectief (Wmo per definitie tijdelijk, Wlz per definitie langdurig dan wel levenslang).

De Wlz laat vanaf 1-1-2021 ook mensen met een psychische stoornis toe, waardoor de BW middelen en bijbehorende capaciteit (c.q. plekken) deels overgeheveld worden van de Wmo naar de Wlz.

Voorstellen:

1. *Versterken van kennis en deskundigheid:*

- a. Training: het Versnellingsplan ambulantisering is in zijn geheel vastgesteld, er wordt nu (slechts) instemming gevraagd met betrekking tot de vorm en planning van de derde interventie uit maatregel 1 "Versterken van kennis en deskundigheid bij consultants en aanbieders". De vorm; 2 dagdelen fysiek trainen, waarin kennis wordt opgedaan over wat Beschermd Wonen is, welke varianten daar binnen zijn en voor wie dit bedoeld is (en voor wie ook juist niet), hoe het proces eruitziet van aanmelding tot plaatsing, welke alternatieven er in de regio voor handen zijn en waar een goede beoordeling uit bestaat. Eerste dagdeel alleen voor consultants, met uitwisseling tussen gemeenten. Tweede dagdeel uitwisseling tussen gemeenten en aanbieders. *Planning*: Q3/Q4 2020.
- b. Versterken adviesfunctie wachtlijstbeheer: de wachtlijstbeheerder heeft regelmatig en structureel overleg met de vier grootste aanbieders t.a.v. de wachtlijst en zo nu en dan en optioneel met de overige vijf aanbieders die veelal gecontracteerd zijn voor één of enkele Beschermd Wonen plekken. Ook vindt er regelmatig afstemming plaats tussen wachtlijstbeheerder en Wmo consultants. Bij deze overleggen en afstemmingsmomenten wordt er ook veel gebruik gemaakt van de kennis van de wachtlijstbeheerder, maar vrijwel altijd pas nadat de beschikking al is afgegeven door de gemeente. *Voorstel* is om deze werkwijze te vertalen naar een formele adviesrol voor de wachtlijstbeheerder en dan ook al eerder in het proces een plek te geven; bij het beoordelingsproces.

2. *Toegang versterken door de toegang anders vorm te geven:*

Advies uitvoeringsoverleg:

Intervisiebijeenkomsten waarin de consultants die BW beschikkingen afgeven, vanuit alle Gemeenten, en de wachtlijstbeheerder vertegenwoordigd zijn. Waarin uitwisseling plaatsvindt ten aanzien van het wel of niet toewijzen Beschermd Wonen. Waarbij gemeenten het mandaat blijven behouden en tegelijkertijd het lerend vermogen toeneemt. Begin met een proef van bijvoorbeeld 2 bijeenkomsten, 6 maanden.

Maak tevens een afwegingskader met gestandaardiseerde toelatingscriteria ontwikkelen in dit gremium.

Bovenstaande zou tevens voor het afgeven van de PGB's voor Beschermd Wonen kunnen gelden.

Kanttekeningen

De verbinding tussen het Beschermd Wonen en de lokaal op te vangen ambulantisering mag niet verloren gaan. Door de expertise te bundelen en te verbreden, kan de verbinding tussen regionaal en lokaal ook juist gaan versterken.

Voorkomen van bureaucratie in het beoordelingsproces (geen onnodige doorverwijzingen en of dubbelingen laten plaatsvinden in het beoordelingsproces).

Financiën

Voorstel 1: is al opgenomen in de begroting Bescherming & Opvang (te weten €10.000,-)

Voorstel 2: het gaat primair om het verschuiven en of bundelen van fte; geen meerkosten. Hooguit de tijd die de consultants benutten voor afstemming (2 uur per maand, per persoon).

Uitvoering

Voorstel 1: De organisatie kan via het Leerhuis verlopen, waarbij de wachtlijstbeheerder annex contractbeheerder Ginette Woudsma en de contactpersoon Sonja Hartkamp een directe betrokkenheid zullen hebben. De betrokkenheid vanuit de teamleiders over hun eigen rol bij de training(en) en over de invulling van het programma wordt/is tevens afgestemd met de teamleiders van de uitvoeringsdiensten.

Planning:

Training	
Augustus 2020	Vooraankondiging training
September 2020	1 dagdeel voor consultants
November 2020	1 dagdeel voor consultants en aanbieders
Versterken adviesfunctie wachtlijstbeheerder	
Augustus/september 2020	Adviesrol wachtlijstbeheerder nader uitwerken en opnemen in de wachtlijstprocedure

Voorstel 2: afhankelijk van het voorkeurscenario gewenst, zal de werkwijze en of organisatievorm nader uitgewerkt gaan worden in samenwerking tussen gemeenten en Regio (en vervolgens juridisch getoetst gaan worden).

Planning:

Toegang versterken	
September 2020	PFHO stelt het voorkeursscenario vast
Oktober 2020	Uitwerken van het gekozen scenario (en juridisch laten toetsen op o.a. AVG)
November 2020	Invoeren nieuwe werkwijze